

Biogas – se på helheden

Jacob Sørensen og Tobias Jespersen, NOAH skriver i Information d. 19.11. at biogas kun bidrager til den grønne omstilling, hvis den er baseret på organisk husholdningsaffald og andre restprodukter. Det er vi meget enige i. Vi skal have energiafgrøder som majs ud af biogasanlæggene. Man begyndte i 2013 at lægge begrænsninger på hvor mange energiafgrøder, der må tilføres. I dag er grænsen 12%. Den skulle være sænket til 8% i sommeren 2022, men pga. Putins krig blev stramningen udsat 1 år. I 2023 vil grænsen dog fortsat blive sænket til 6%, og til 4% i 2024. Så dette problem vil hurtigt blive stærkt begrænset – men vi skal helt af med energiafgrøderne.

Vi er også enige med NOAH i, at det nuværende udslip af metan fra biogasanlæg er uacceptabelt. NOAH angiver det til 2,9% - for anlæg, der modtager landbrugsaffald er det dog kun 2,1. Det nedbringes snart til 1%, som NOAH også skriver – men det bør senere nedbringes yderligere. De 2,9% er ganske vist mindre end det spild af metan og lattergas, der er når man *ikke* sender husdyrgødning gennem biogasanlæg. Men det er stadig unødvendigt højt.

Hvad angår brug af gylle erkender NOAH, at gylle forurener mindre, når den sendes gennem et biogasanlæg. Alligevel tager de afstand fra at gøre det. Men vi har et gigantisk problem med vores vandmiljø, som vi skal løse samtidig med klimaproblemet, og her indgår biogas som et blandt flere virkemidler, der kan reducere næringsstoffbelastningen. Samtidig skal vi markant omlægge landbruget fra overvejende husdyrbrug til produktion af plantebaserede fødevarer. Derfor skal biogasudbygningen ikke være afhængig af at vi bevarer det nuværende antal husdyr – men det behøver den heller ikke være. I dag er det kun knap 30% af husdyrgødningen, som sendes gennem biogasanlæg – den andel kan sagtens øges. Samtidig skal udbygningen af biogas overvejende bygge på at inddrage mere organisk affald fra husholdninger og serviceerhverv samt halm og andre planterester fra landbruget.

Når vi skal have færre dyr, skal der også produceres mindre foder – og dermed mindre halm. Men samtidig bør vi udfase afbrænding af halm i fjernvarmeværker og halmfyr – det er ikke en bæredygtig måde at bruge halm på, bl.a. fordi halmen brændes til aske, som ikke egner sig til jordforbedring. Vi skal derimod sende halm og andre planterester gennem biogasanlæg. Herved laver man kun energi ud af de let-omsættelige dele, som alligevel ville være fordampet som CO₂, hvis halmen var blevet spredt direkte på markerne. Alt det tungt-omsættelige kulstof bevares og kommer i jorden, når den afgassede biomasse nedmuldes. Herved bidrager det til den vigtige opbygning af humus i jorden.

NOAH anfører helt korrekt, at der kommer CO₂ ud af skorstenen, når man brænder biogas af. Det NOAH glemmer, at når der er tale om restprodukter, ville denne CO₂ være kommet alligevel, når restprodukterne rådne, eller hvis de blev brændt af.

Dernæst skriver NOAH, at de støttemidler der bruges på biogas bør bruges på vindmøller i stedet. Men vindmøller laver som bekendt kun strøm når det blæser, og vi har endnu ikke udviklet metoder til at lagre el i stor skala på en økonomisk måde. Samtidig er der nogle tunge industrier, som ikke umiddelbart kan omstilles til el. Derfor har vi brug for gassen både i tung industri og som reserve ved vindstille og på de koldeste vinterdage. Omstillingen er mulig, fordi vi har meget store gaslagre, og hvis vi opfører os klogt, kan vi få 100% grøn gas i gasnettet i 2028, eller senest i 2030. Men det kræver, at vi stopper al brug af gas til opvarmning. Det er vi heldigvis også på vej til, men det kræver at vi skaffer ressourcer til hurtig udrulning af de manglende fjernvarmenet – bl.a. ved at udskyde ikke-vitale anlægsarbejder som nye motorveje.

Biogas er et virkemiddel til samlet løsning af klima-, vandmiljø- og affaldsproblemer. Derfor kan det ikke nytte at se isoleret på klimasiden. Men vi er enige med NOAH så langt, at en del af støtten til biogas burde

betales over EU's landbrugsstøtte, fordi biogasanlæggene optimerer næringsstofforvaltningen og dermed nedbringer landbrugets forurening af vandløb, søer og hav.

Christian Ege, seniorkonsulent og Niklas Sjøbeck Jørgensen, rådgiver, landbrug,

Rådet for Grøn Omstilling